

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування

Чинне законодавство зі змінами та доповненнями
станом на 05 серпня 2026 року

Офіційний текст

ЮРІНКОН ІНТЕР
Київ – 2026

УДК 349.3:364.35.076](477)(094.5)
3-19

Джерело документа (Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування) – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>

Увага! Копіювання вбиває книги

Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Офіційний текст. Київ : Юрінком Інтер, 2026. 204 с.

ISBN 978-617-8799-38-0

Цей Закон, розроблений відповідно до Конституції України та Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, визначає принципи, засади і механізми функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, призначення, перерахунку і виплати пенсій, надання соціальних послуг з коштів Пенсійного фонду, що формуються за рахунок страхових внесків роботодавців, бюджетних та інших джерел, передбачених цим Законом, а також регулює порядок формування Накопичувального пенсійного фонду та фінансування за рахунок його коштів видатків на оплату договорів страхування довічних пенсій або одноразових виплат застрахованим особам, членам їхніх сімей та іншим особам, передбаченим цим Законом.

Закони звірені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

УДК 349.3:364.35.076](477)(094.5)

Видавництво «Юрінком Інтер» прагне сталого майбутнього для нашого бізнесу, наших читачів і нашої планети. Ця книга виготовлена з паперу, сертифікованого Forest Stewardship Council®

ISBN 978-617-8799-38-0

© Юрінком Інтер, 2026

Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

актуарні розрахунки – фінансовий аналіз коротко- і довгострокових наслідків функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що містить прогноз фінансових потоків, оцінку фінансових зобов'язань, довгостроковий прогноз стану та стабільності системи, докладний аналіз коротко- і довгострокових фінансових наслідків будь-яких змін у цій системі;

діяльність з управління активами – професійна діяльність з управління активами інституційних інвесторів, порядок провадження якої визначено законодавством про ринки капіталу та організовані товарні ринки;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3668-VI від 08.07.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 738-IX від 19.06.2020}

довічна пенсія (ануїтет) – пенсійна виплата за рахунок коштів, що обліковуються на накопичувальному пенсійному рахунку застрахованої особи, а у випадках, передбачених законом, – на індивідуальному пенсійному рахунку учасника недержавного пенсійного фонду, сума та порядок виплати якої визначаються в договорі страхування довічної пенсії, укладеному із страховиком, що сплачується особі після досягнення нею пенсійного віку, передбаченого цим Законом, або членам її сім'ї чи спадкоємцям у випадках, передбачених цим Законом;

{Абзац статті 1 в редакції Закону № 3668-VI від 08.07.2011}

застрахована особа – фізична особа, яка відповідно до цього Закону підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачуються чи сплачувалися у встановленому законом порядку страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

{Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3668-VI від 08.07.2011}

зберігач – банк, який провадить свою діяльність відповідно до законодавства про банки і банківську діяльність, обирається за результатами конкурсу і відповідає вимогам цього Закону щодо зберігання активів та обслуговування коштів Накопичувального фонду;

{Абзац шостий статті 1 в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

інвестиційний дохід – сума приросту вартості пенсійних активів Накопичувального пенсійного фонду за визначений проміжок часу, отримана за рахунок зміни їх ринкової вартості, і прибутку (збитку) від здійснення опе-

Ст. 1. Розділ I

рацій з активами та пасивних доходів, нарахованих за цими пенсійними активами;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3668-VI від 08.07.2011}
інвестиційний прибуток (збиток) – різниця між сумою інвестиційного доходу Накопичувального пенсійного фонду, отриманого за визначений проміжок часу, та сумою адміністративних видатків Накопичувального пенсійного фонду за цей період на оплату послуг, визначених відповідно до цього Закону.

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3668-VI від 08.07.2011}
коефіцієнт страхового стажу – величина, що визначається відповідно до цього Закону для обрахунку страхового стажу при обчисленні розміру пенсії у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

компанія з управління активами – юридична особа, яка здійснює управління активами на підставі ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу (діяльності з управління активами інституційних інвесторів) та обирається за результатами конкурсу;

{Абзац статті 1 в редакції Закону № 3668-VI від 08.07.2011}
конкурс – процес визначення на конкурентних засадах юридичної особи (групи юридичних осіб), яка запропонувала кращі послуги (виконання робіт) у накопичувальній системі пенсійного страхування у визначеному цим Законом порядку;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3668-VI від 08.07.2011}
мінімальна пенсія – державна соціальна гарантія, розмір якої визначається цим Законом;

мінімальний страховий внесок – сума коштів, що визначається розрахунково як добуток розміру мінімальної заробітної плати і розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановлених законом, на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід);

{Абзац статті 1 в редакції Закону № 2464-VI від 08.07.2010}
накопичувальний пенсійний рахунок – частина персональної облікової картки в системі персоніфікованого обліку, яка відображає стан пенсійних активів застрахованої особи в накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

Накопичувальний пенсійний фонд (далі – Накопичувальний фонд) – цільовий позабюджетний фонд, який створюється відповідно до цього Закону, акумулює страхові внески застрахованих осіб, що обліковуються на накопичувальних пенсійних рахунках та інвестуються з метою отримання інвестиційного доходу на користь застрахованих осіб, пенсійні активи якого використовуються для оплати договорів страхування довічних пенсій або одноразових виплат застрахованим особам, а у випадках, передбачених цим Законом, членам їхніх сімей чи спадкоємцям та на інші цілі, передбачені цим Законом;

Зміст

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів	9
Стаття 2. Структура системи пенсійного забезпечення в Україні	15
Стаття 3. Суб'єкти системи пенсійного забезпечення в Україні	16
Стаття 4. Законодавство про пенсійне забезпечення в Україні	16
Стаття 5. Сфера дії Закону	17
Стаття 6. Соціальні виплати непрацездатним громадянам	18
Стаття 7. Принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	18
Стаття 8. Право громадян України на отримання пенсійних виплат та соціальних послуг	20
Стаття 9. Види пенсійних виплат і соціальних послуг	21
Стаття 10. Право вибору пенсійних виплат	21
Стаття 11. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню	21
Стаття 12. Добровільна участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	24
Стаття 13. Припинення участі в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	26
Стаття 14. Страхувальники	27
Стаття 15. Платники страхових внесків	28
Стаття 16. Права та обов'язки застрахованої особи	29
Стаття 17	31
Стаття 18	31
Стаття 19	31
Стаття 20. Обчислення та сплата страхових внесків	31
Стаття 21. Персоніфікований облік у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	36
Стаття 22. Інформація у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	41
Стаття 23. Розгляд спорів	42

Розділ II СТРАХОВИЙ СТАЖ У СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ

Стаття 24. Періоди, з яких складається страховий стаж	43
---	----

Стаття 24 ¹ . Періоди трудової діяльності за межами України, які зараховуються до страхового стажу.	46
Стаття 25. Коефіцієнт страхового стажу.	47

Розділ III

ПЕНСІЇ ЗА ВІКОМ У СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ

Стаття 26. Умови призначення пенсії за віком.	48
Стаття 26 ¹ . Умови включення періодів роботи особи в інших державах до страхового стажу для визначення права на призначення пенсії за віком.	50
Стаття 27. Розмір пенсії за віком.	50
Стаття 28. Мінімальний розмір пенсії за віком.	51
Стаття 29. Підвищення розміру пенсії за віком у разі відстрочки часу її призначення.	52

Розділ IV

ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ В СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ

Стаття 30. Умови призначення пенсії по інвалідності.	53
Стаття 31. Групи інвалідності.	54
Стаття 32. Страховий стаж, необхідний для призначення пенсії по інвалідності.	54
Стаття 33. Розмір пенсії по інвалідності.	55
Стаття 34. Період, на який призначається пенсія по інвалідності.	56
Стаття 35. Строк виплати пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності або відновлення працездатності.	56

Розділ V

ПЕНСІЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ВТРАТОЮ ГОДУВАЛЬНИКА В СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ

Стаття 36. Умови призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника.	57
Стаття 37. Розмір пенсії у зв'язку з втратою годувальника.	59
Стаття 38. Період, на який призначається пенсія у зв'язку з втратою годувальника. Зміна розміру пенсії.	59
Стаття 39. Призначення однієї пенсії у зв'язку з втратою годувальника на всіх членів сім'ї. Виділення частки пенсії.	59

Розділ VI

ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ (ДОХОДУ) ДЛЯ ОБЧИСЛЕННЯ ПЕНСІЇ У СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ. ПРИЗНАЧЕННЯ, ПЕРЕРАХУНОК ТА ВИПЛАТА ПЕНСІЇ

Стаття 40. Порядок визначення заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії.	60
--	----

Стаття 41. Виплати (доходи), що враховуються в заробітну плату (дохід) застрахованої особи для обчислення пенсії	66
Стаття 42. Індexсація та перерахунок пенсій	67
Стаття 43. Перерахунок пенсій, призначених до набрання чинності цим Законом.	70
Стаття 44. Порядок звернення за призначенням (перерахунком) пенсії	71
Стаття 45. Строки призначення (перерахунку) та виплати пенсії	72
Стаття 46. Виплата пенсії за минулий час	75
Стаття 47. Виплата пенсії	76
Стаття 47 ¹ . Виплата пенсії особам, які тимчасово проживають за межами України	78
Стаття 48. Виплата пенсії особам, які перебувають на повному державному утриманні	78
Стаття 48 ¹ . Виплата пенсій особам, засудженим до обмеження волі або позбавлення волі.	79
Стаття 49. Припинення та поновлення виплати пенсії	79
Стаття 50. Утримання надміру виплачених сум пенсій. Відрахування з пенсій.	80
Стаття 51. Виплата пенсії у разі виїзду за кордон	81
Стаття 52. Виплата недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера	81
Стаття 53. Розмір допомоги на поховання пенсіонера.	82

Розділ VII
ПЕНСІЙНІ ВИПЛАТИ ЗА РАХУНОК КОШТІВ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ
ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Стаття 54. Види пенсійних виплат за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування	82
Стаття 55. Порядок укладення та оплати договору страхування довічної пенсії.	83
Стаття 56. Умови та порядок отримання одноразової виплати.	88
Стаття 57. Види довічних пенсій	90

Розділ VIII
ОРГАНІЗАЦІЯ І ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ УПРАВЛІННЯ
В СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ

Стаття 58. Пенсійний фонд	91
Стаття 59. Органи управління Пенсійного фонду.	93
Стаття 60. Правління Пенсійного фонду.	93
Стаття 61. Повноваження правління Пенсійного фонду.	95
Стаття 62. Голова правління Пенсійного фонду та його заступники	97

Стаття 63. Виконавча дирекція Пенсійного фонду та її територіальні органи.	98
Стаття 64. Права та обов'язки виконавчої дирекції Пенсійного фонду та її територіальних органів.	100
Стаття 65. Наглядова рада Пенсійного фонду.	106
Стаття 66. Голова Наглядової ради та його заступники	106
Стаття 67. Засідання Наглядової ради.	107
Стаття 68. Повноваження Наглядової ради.	108
Стаття 69. Вимоги до членів правління Пенсійного фонду та Наглядової ради	108
Стаття 70. Вимоги до посадових осіб виконавчої дирекції Пенсійного фонду.	109

Розділ IX КОШТИ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ

Стаття 71. Бюджет Пенсійного фонду.	110
Стаття 72. Джерела формування коштів Пенсійного фонду	110
Стаття 72 ¹ . Благодійні пожертви юридичних та фізичних осіб	111
Стаття 73. Використання коштів Пенсійного фонду.	111
Стаття 74. Резерв коштів Пенсійного фонду.	112
Стаття 75. Резерв коштів для покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду в майбутніх періодах	113
Стаття 76. Облік коштів Пенсійного фонду	114
Стаття 77. Актуарні розрахунки. Актуарії	114

Розділ X СУБ'ЄКТИ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Стаття 78. Накопичувальний фонд.	115
Стаття 79. Джерела формування накопичувальної системи пенсійного страхування та використання її коштів	116
Стаття 80. Пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування	117
Стаття 81. Рада Накопичувального фонду.	122
Стаття 82. Повноваження Ради Накопичувального фонду.	125
Стаття 83. Засідання Ради Накопичувального фонду	126
Стаття 84. Радник з інвестиційних питань.	128
Стаття 85. Компанії з управління активами.	129
Стаття 86. Повноваження компанії з управління активами.	131
Стаття 87. Припинення повноважень компанії з управління активами. ...	133

Стаття 88. Обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами . .	134
Стаття 89. Вимоги до основних напрямів інвестиційної політики та нормативів інвестування пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування	136
Стаття 90. Порядок проведення конкурсу для обрання компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача та аудитора Накопичувального фонду	137
Стаття 91. Технічне завдання конкурсу.	139
Стаття 92. Тендерна документація.	140
Стаття 93. Проведення конкурсу	141
Стаття 94. Визначення переможця конкурсу.	144
Стаття 95. Вимоги до договорів	145
Стаття 96. Порядок оприлюднення інформації про стан пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування	147
Стаття 97. Інформація про Накопичувальний фонд та накопичувальну систему пенсійного страхування, яка підлягає щорічному офіційному оприлюдненню	147
Стаття 98. Надання застрахованим особам інформації про пенсійні активи	149

Розділ XI
ЗБЕРІГАННЯ ПЕНСІЙНИХ АКТИВІВ НАКОПИЧУВАЛЬНОГО ФОНДУ

Стаття 99. Зберігач	149
Стаття 100. Зберігання пенсійних активів у фінансових інструментах. . .	153
Стаття 101. Винагорода зберігача	153
Стаття 102. Відповідальність зберігача.	154

Розділ XII
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД
У СФЕРІ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО
ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Стаття 103. Органи державного регулювання та нагляду у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. .	154
Стаття 103 ¹ . Державний нагляд у сфері соціального страхування.	157
Стаття 104. Основні завдання Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо нагляду в накопичувальній системі пенсійного страхування.	157

Розділ XIII
ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ СТРАХУВАЛЬНИКІВ
ТА ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ

Стаття 105. Порядок оскарження дій страхувальників, виконавчих органів Пенсійного фонду.	158
---	-----

Розділ XIV
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО
ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Стаття 106. Відповідальність страхувальників, банків, організацій, що здійснюють виплату і доставку пенсій, та їх посадових осіб . .	160
Стаття 107. Відповідальність Пенсійного фонду, його органів та посадових осіб за порушення у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування . .	163
Стаття 108. Відповідальність компанії з управління активами	164
Стаття 109. Відповідальність радника з інвестиційних питань	164
Стаття 110. Відповідальність організації, що здійснює виплату і доставку пенсій	164
Стаття 111. Відповідальність страховика	164
Стаття 112. Відповідальність аудитора	165
Стаття 113. Гарантії прав і законних інтересів застрахованих осіб	165

Розділ XIV¹
ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ГРОМАДЯН

Стаття 114. Пенсія за віком на пільгових умовах та за вислугу років для окремих категорій працівників.	165
Стаття 115. Пенсійне забезпечення окремих категорій громадян.	171

Розділ XV ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	175
---	------------